

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 2.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18.—, za mo-
cematvo D 26.—, dostavljen na dom
D 19.—, za izkaznice D 18.—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 2.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 376.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljaj, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilka
razpisna številka 11.787.

Ne naročite brez dostave na
vzira. — Kolopisal se ne vrata.

Naslov:

Maribor, petek 9. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 106.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Neodločena bitka.

(I-us) Maribor, 7. maja.

Številke o izidu volitev v Nemčiji so že toliko sigurne, da si lahko napravimo večalimanj verjetno sliko o novem položaju.

Nihče ne dvomi o velikem mednarodnem pomenu nemških volitev. Pomen pa je dvojen: pozitiven ali negativen. Diktatura desnice ali levice bi izzvala dalekosežne evropske zapletitve in bi sedanje stanje poslabšala do skrajnosti. V tem ne bo nihče videl nič pozitivnega. Zato pa bi mogla parlamentarna večina demokratične smeri uplivati pozitivno na razvoj dogodkov. Pozitiven pomen nemških volitev vidimo tedaj v tem, kako daleč so omogočile sporazum Nemčije s Francijo in z drugimi narodi? Ali so pripravile tla za sodelovanje Nemčije pri nujno potrebnih konsolidacijah evropskih političnih in gospodarskih razmer in pri pacifikaciji sveta?

Če premostrimo volilni izid s tega vidika, tedaj moramo reči, da so volitve prinesle globok minus. Vendar pa bi bilo zmotno trditi, da se je položaj poslabšal do skrajnosti. Dosedanje nemška politika je bila takaka, da nam je beg k ekstremom unljiv. Nemška politika je prikrivala resnico, da se Nemčija ne more izogniti reparacijskim obveznostim. Z druge strani pa je Francija trčila z vsem nemškimi javnim mnenjem in je zadela gnili nemški zob do živca. Dogodki, ki so zadnje leto nastopali v Nemčiji, so morali izzvati skrajno nezadovoljstvo in revolucionirati ljudsko miselnost. A revolucionarji težijo sta tu kakor drugod na dveh skrajnostih: v desničarskem militarizmu in v komunističnem sanskilotstvu.

Ti končni krili nemške politike sta nedeljo najbolj želi. Dosedanje vladne stranke so poražene, dasi ne tako hudo, kot so jim prerokovali. Socialni demokratje, ki so imeli doslej 171 mandatov, so jih ohranili samo 99, zato pa so komunisti poskočili od 16 na 61, nemški nacionalci pa od 65 na 99. Demokratje so padli od 39 na 24, nemška ljudska stranka od 66 na 45; največ sreče je imel katoliški centrum, ki je izgubil zgolj 6 mandatov.

Številke steer še niso definitivne, kažejo pa vso nejasnost položaja:

Znaten porast obeh ekstremnih strank je le še bolj zapletel itak dovolj zapleteni položaj. Ti močni stranki ne prideta v poštev pri nobeni vladni kombinaciji, a med njima samima zija nepremostljiv prepad. Obe stranki bosta delali večno zgage: imata priliko za neusmiljeno kritiko, hkrati pa možnost nadaljnjih uspehov, ker ne bosta odgovorni nikomur drugemu kot lastnim volilecem, ki pa bodo hvaležno sprejeli vsako še tako veliko poročilo radikalizma. Če premostrimo položaj z drugega vidika, vidimo, da stoji 305 meščanskih zastopnikov proti 160 marksistom; volitve so tedaj ojačile desničarske smeri, le tega ne smemo pozabiti, da so bo teh 305 poslancev težko našlo kedaj v enotni falangi. Bolj ko bo šlo za načelna vprašanja, bolj se bodo med sabo oddaljevali. Takisto je neverjetno, da bi socialni demokratje in komunisti napravili skupno fronto, dasi prisegajo na isto miselno dogmo. Položaj je tedaj še bolj zapreden kot je bil do volitev v Angliji: tam imajo vsaj malo strank, tu pa strank kar mrgoli, nobena pa nima zadostne moči, da bi

Konec poskusov s koncentracijsko vlado.

Davidović še ni bil sprejet od kralja. — Pribečević v avdienci. — Novi zračni balončki opozicije.

BEOGRAD, 8. maja. Danes dopoldne ni bil sprejet noben opozicijski politični v avdienci, tudi ne Davidović. Ob 10. uri dop. se je sestala v kabinetu min. predsednika konferenca nekaterih ministrov, katere so se udeležili gg. Pašić, Pribečević, Srskić, Trifković, Vukić in Janjić ter skupščinski predsednik Jovanović. Konferenca se je bavila s političnim položajem. Značilno je bilo prisostvovanje skupščinskega predsednika. Po konferenci se je podal minister prosvete g. Pribečević v svoj kabinet, ob 12. uri pa h kralju. V opozicijskih krogih v zvezi s tem še vedno govore o možnosti koncentracijske vlade, v radikalnih in krogih samostalnih demokratov pa izjavljajo, da je koncentracijska vlada nemogoča.

V opozicijskih krogih se je raznesla vest, da skušajo radikali pridobiti bosanske muslimane za sodelovanje z vlado Pašić-Pribečević. To se dementira,

ker so bosanski radikali odločno proti. Korošec je izjavil, da ne gre v kombinacijo brez Davidovića in Spaha, Davidović pa, da ne more sodelovati s Pribečevićev skupino.

Ob 12. uri so imeli daljšo konferenco Davidović, Maček in Predavec, ki še včeraj ni odpotoval iz Beograda. Šlo je baje za poskus, pregovoriti Radičevece k lojalnejšemu postopanju napram opozicijskemu bloku.

Radikalni poslanec Panović je izjavil v svojem in v imenu poslancev Rankovića in Tadića, da se ne priključijo akciji g. Nastasa Petrovića.

BEOGRAD, 8. majnika. (Izv.) Nastas Petrović je včeraj posetil predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića, ter mu prigovarjal, naj bi on prevzel sestavo koncentracijske vlade. G. Jovanović pa je odklonil vsako soudeležbo v akciji, ki ima namen, povzročiti razkol v radikalni stranki.

Proces proti francoskemu kapetanu v Beogradu.

BEOGRAD, 8. maja. Danes ob 10. uri se je pričelo nadaljevanje procesa proti francoskemu kapetanu Carlierju. Prečitala so se poročila, zaslišani so bili zopet izvedenci, ki so na zahtevo zagovornika in po sklepu sodnega dvora včeraj ponovno izvršili lokalni ogled v sobi 48 v beograjskem »Palace hotelu«. Vratar hotela je izpovedal, da je v dotični noči o polnoči zaslišal strele in klice na pomoč, hitel v sobo št. 48 in našel Carlierja v krvi pred vrati, ki ga je pozval, naj pomaga Iselliju. Tekom razprave je Carlier med drugim izjavil, da je že v Curihu dobil grozilna pisma. Sedaj je kot obtoženeec ravnotako uničen, kakor Iselli. Razprava je bila opoldne prekinjena in se nadaljuje ob 3. uri pop.

(Razprava je pričela 7. maj. Naval obščinstva je ogromen, vendar ima prostora le 150 ljudi. Poročali smo svoj čas o umoru Švicarja Isellija v beograjskem Palace hotelu. Iselli je spal v isti sobi s Carlierjem, ki je bil v isti noči ranjen. Državno pravdnštvo je obtožilo Carlierja na podlagi raznih indicij poskusa umora in pa zastrupljenja. Ker je Iselli umrl v bolnici ne radi strela, ampak vsled zastrupljenja. Preiskava ni dognala Carlierjeve krivde. Obtožba se naslanja na dejstvo, da ni bilo v sobi tretje osebe ter da je Carlier kupoval zdravila, s katerimi se po gotovem komičnem procesu razvija strup. Carlier pa trdi, da je bilo okno odprto in da sta bila v noči oba z Isellijem napadena. Nekateri pričajo pa trde, da je bilo zaprto.)

MASARYK OBIŠČE BEOGRAD.

Čas še ni določen, vendar bo najbrže jeseni.

ZAGREB, 8. majnika. (Izv.) Nekateri jutranji listi vedo poročati, da je minister zunanjih zadev dr. Ninčić na včerajšnjih seji ministrskega sveta poročal tudi o svojem sestanku s češkoslovaškim poslanikom, na katerem sta razpravljala o nameravanem posetu predsednika CSR dr. Masaryka v Beogradu.

Čas obiska, ki se bo izvršil bržkone tekom letošnje jeseni, še ni definitivno določen in se bo o tem še vršilo posvetovanje na sestanku zunanjih ministrov dr. Ninčića in dr. Beneša, ki se bo vršil na Bledu ali v Ljubljani.

DIPLOMATSKI OBISKI.

BEOGRAD, 8. maja. Danes dopoldne sta obiskala ministra za zunanje zadeve dr. Ninčića angleški poslanik Joung in poljski poslanik Okenski.

lahko sama prevzela vlado. Kar se koalicijske tiče, je vsaka kombinacija preozgodnja, ker bo celoten položaj mogoče premostriti šele prve dni junija, ko se ima po ustavnih določilih novi parlament sestati.

Nesporno je to, da so temeljni weimarske ustave varni in da ima republikanska vladavina vsaj za sedaj popolnoma sigurno večino, kajti v tem vprašanju je mogoče računati tudi s komunisti. Kar se tiče sprejetja Dawisovega načrta, ki mu mnogi pripisujejo pomen versailleske pogodbe, je stvar vsaj trenutno zelo problematična. Za reparacijske sklepe je potrebna dvetretjinska večina. Te pa brez nemških nacionalistov ni. Njih stališče v tem evropsko važnem vprašanju označuje machievellistična izjava grofa Westarpa: »Nemčija je steer voljna vzeti poročilo izvedencev kot podlago pogajanj, vendar pa bi takoj postavila svoje protipredloge in vsa njena

taktika bi šla za tem, da si pridobi čas. Uverjeni smo namreč, da se morajo francosko-angleški odnosi poslabšati.« — Da takšna taktika ne more prinesiti sporazuma, je samoobsejni umevno.

Politična bitka v Nemčiji je tedaj ostala neodločena. Dobro je zapisal to dni socialnodemokratiški glavni organ »Vorwärts«: »Bitka ni končana, marveč se je stoprav pričela.« Nekateri listi že namigujejo o novih volitvah, drugi pa začenjajo izmed vrst obnavljati sanje o diktaturi. Tako je volilni rezultat tudi v Nemčiji razgalil vso šibkost parlamentarizma in dokazal, da je ta steber demokracije vsepovsod težki kriz.

Prihodnje volitve bodo bržkone nadaljevale pomikanje političnih sil k ekstremom ene ali druge strani, razen če bi bilo mogoče najti zadovoljivo rešitev reparacijskega vprašanja. Bi nemške duhove pomirila in jih prepričala, da je tudi Nemčiji da potrebnejši spora-

DRAGINJSKE DOKLADE ZA PROMETNO OSOBE.

BEOGRAD, 8. majnika. (Izv.) Prometni minister dr. Popović je zahteval od finančnega ministra, naj se naredba o draginjskih dokladah državnih uradnikov razširi tudi na prometno osebje ter ob enem izvedejo nekatere korekture v smislu naredbe o prometnem osebju. Obenem je zahteval, naj se računajo nove plače mesto od 1. oktobra že od 1. majnika 1923.

NOVI JAPONSKI POSLANIK V BEOGRADU.

BEOGRAD, 8. majnika. (Izv.) Glasom obvestil iz Bukarešte dospe te dni v Beograd japonski poslanik za balkanske države Horokuski, da preda na našem dvoru svoje poverljive listine.

SPOR ZA SEDEŽ ALBANSKE NARODNE SKUPŠČINE.

Valona ali Skader?

BEOGRAD, 8. majnika. (Izv.) Glasom poročil, ki jih je sprejela vlada iz Valone, je nastal med albanskimi poslanci hud spor. Ena skupina se zavzema za to, da ostane albanska narodna skupščina v Valoni, dočim so drugi proti temu ten predlagajo za sedež skupščine Skader.

Gibanji rudarjev v Nemčiji.

DÜSELDORF, 7. maja. (Havas). Vsled izprtja rudarjev so komunisti prišli generalno stavko, dočim so bile proti temu 4 rudarske zadrage. V pokrajini Duisburga in Hamborna je ustavitve dela splošna. V združnih podjetjih, ki pripadajo Micumu, se vrši normalno delo.

BERLIN, 8. maja. »Vorwärts« poroča iz Amsterdamu, da zasleduje mednarodni združni biro gibanje nemških rudarjev z vso napetostjo. Če se bo to mednarodno gibanje izpremenilo v splošen boj za 8-urni delavnik, lahko nemški delavci upajo na najdalekosežnejšo podporo od strani mednarodnega združništva.

BORZA.

CURIH, 8. maja. (Izv.) Predborza Pariz 35.75, Beograd 7. London 24.61, Praga 16.48, Milan 25.15, Newyork 561.50, Dunaj 0.007950.

ZAGREB, 8. maja. Pariz 516—521, Svica 1424.50—1437.50, London 351.75—353.75, Dunaj 0.1126—0.1136, Praga 235.40—236.40, Milan 359.50—362.50, Newyork 79.80—80.90.

BEOGRAD, 8. maja 1924. Pariz 512—513, Svica 1423—1443, London 352—353.25, Dunaj 0.1134—0.1136, Praga 236.50—236.75, Milan 361—361.25, Newyork 80.40—80.50.

zum in mir nego neprestano izzivanje revolucije, vojne in anarhije. Glede tega pa je treba čakati izzida nemških volitev, ki se vrše v nedeljo 11. maj.

V celoti je tedaj minus tako globok, da se ne obetajo baš najboljši izgledi za sporazum in pacifikacijo našega kontinenta. Bismarck, Ludendorff, Hindenburg in drugi predstavitelji nemške militaristične reakcije so postali parlamentarci, kar je bilo še pred nekaj leti nemogoče. Niso prišli v parlament, da ga povzdignejo in ozdravijo, temveč da ga uničijo. Medtem ko se na nemških mejah pojavlja nepotrpežljivi Viljem, se delavstvo boljbolj podreja diktatu Moskve, ki takisto hoče podreti vse, kar je sedaj še trdnega, ne da bi imela o novem svetu kaj več od pustih teorij, ki so v Rusiji kaj slabe prebrani in krvavi krst.

Politične vesti.

* **Pred odlčitvo.** V sredo 7. tm. se je pričakoval poziv g. Davidovića na dvor, da mu kralj poveri mandat za sestavo široke koncentracijske vlade. To se ni zgodilo. Pač pa je bil pozvan skupščinski predsednik Ljuba Jovanović, ki mu je kralj ponudil mandat za sestavo takšne vlade. Jovanović je po kratkem premisleku šel zopet h kralju in izjavil: če takšne vlade ne more sestaviti Pašić, jo morem tem manj jaz. Medtem so klerikalci pridno iskali most, po katerem bi zlezli v vlado Pašić-Pribičević. Imeli so konference z ministrom dr. Janjičem in Ljubom Jovanovićem. Dr. Korošec je sicer sinoči tajil, da bi bil pripravljen vstopiti v tako vlado, vendar pa ni mogel utajiti svojih konferenc, na katerih se gotovo ni govorilo o — vremenu. Danes ali jutri bo kriza končno rešena. Poljožaj je razčiščen.

* **»Demokracističnost« klerikalcev.** Gospodom pri »Straže in »Slov. Gosp.« delovanje demokratske stranke v mariborski oblasti gre hudo na živce. Zato obrizgajo vsakogar, ki nastopa na teh shodih, s svojim ogabnim blatom. Seveda to prizadetih ne razburja niti najmanj, ker dobro vedo, da se od vola ne more dobiti drugega nego volovsko meso. Značilno pa je za gr. klerikalce, ki se vedno bahajo s svojo demokracističnostjo in nas psujejo s frakarijo, da v »Straže enega izmed naših govornikov zasmehljivo titulirajo z bivšim brivcem v škofskih zavodih v Ljubljani. Kakor da bi brivska obrt bila kaj nečastnega. Gospodje, vedno nižje padate v svoji slepi strasti!

* **Ostudno denuncijantsko gonjo proti naprednemu učiteljstvu** napoveduje zopet zadnja »Straža«. Teroristične metode klerikalcev proti učiteljstvu izza avstrijskih časov so torej na vidiku. Svarimo višje oblasti z vso odločnostjo, da bi popadale na kolena pred podlimi denuncijantskimi kreaturami iz klerikalnih vrst. Žal se je to v nekaterih slučajih že zgodilo. Toda klerikalna gonja se je izkazala vedno za neutemeljeno in je namenjena samo v to svrhu, da učiteljstvo potisne na kolena, ga oblati pred ljudstvom in onemogoči kot politični faktor. Že več takih klerikalnih denuncijacij je po preiskavi moralo romati — ad acta. Gospodom klerikalcem samo eno povemo, da se bodo vsem denuncijantom njihova podla dejanja bridko maščevala.

* **Defenzivna zveza med Jugoslavijo in Francijo** se bo podpisala povodom poseja našega kralja koncem tega meseca v Parizu. Načrt pogodbe so izdelali v Parizu skupno z našim poslanikom dr. Spaljkovičem. Pogodbo podpiseta Poincaré in Pašić, ki bo spremljal naš kraljeviski par.

* **Važni politični dogodki.** Dr. Beneš, češkoslovaški minister za zunanje zadeve, odpotuje te dni v Italijo, kjer sklone pogodbo, s katero pristopi Češkoslovaška k jugoslovensko-italijanski prijateljski zvezi. Na potu se ustavi v Ljubljani, kjer bo imel sestanek z dr. Ninčičem. V Rimu pričakujejo poseta dr. Beneša z veliko napetostjo.

Dnevna kronika.

— **Pevski zbor »Državnega ženskega učiteljskega«** v Mariboru priredi svoj koncert, ki ga je občinstvo in kritika z velikanskim navdušenjem sprejela, tudi v Ljubljani v soboto, dne 17. maja t. l. ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Med pevske točkami nastopi koncertna violinistinja gospa Brandl-Pelikanova iz Maribora.

— **Podporno društvo slepih v Ljubljani** prosi, da objavimo: S 1. majem t. l. ustavimo razpošiljanje naših koledarjev za leto 1924 na posamezne naslovljence in prosimo vse one, ki so prejeli naš Lepni koledar (Mi slepi) ter okrožnico in položnico in ki še do danes niso plačali koledarja v določeni ceni 20 D, naj to nemudoma blagohotno store in ne vračajo naših koledarjev. V slučaju, da je morda kdo izgubil položnico, mu na željo radi pošljemo krogo. Nadejamo se, da se vsi, ki še niso koledarjev plačali, v prvih dneh radevolje odzovejo naši prošnji in pošljejo znesek. Preplačala bomo koncem tega meseca priobčili v

vseh časopisih Slovenije. — Pripominjamo, da imamo še v zalogi okrog 800 do 900 izvodov in se obračamo na vsa plemenita srca, naj pristopijo k našemu društvu kot podporni člani, za katere znaša letna članarina 20 D. Vsakdo, ki pristopi od 1. maja t. l. dalje kot podporni član za leto 1924, dobi koledar za polovično ceno 10 D, da tako vsaj deloma krijemo naše velike izdatke, ki smo jih imeli za tisk in vezavo koledarjev. Ako nam koledarji ostanejo in izgubimo pri tem tisoče dinarjev, bodo oškodovani s tem naši sotrpini in mi. Smo trdno prepričani, da slednjega nihče ne želi in bo radi tega vsakdo, ako še nima našega koledarja, pristopil kot podporni član k našemu društvu s pristopnino 20 D in kupil še naš koledar pod našo lasno ceno za 10 D. Prijave in naročila prejemamo pisarna »Podpornega društva slepih«, Ljubljana, Wolfova ul. 12. Pri pisanih naročilih pošiljamo položnico, da p. n. naročniki nimajo posebnih stroškov.

— **Obesil se je v Smarju** pri Jelšah 7. tm. tankajšnji postajenačelnik I. Kraučar. Kaj ga je gnalo v obup in v samomor, še ni znano.

— **Pogreb predsednika ruske dume Rodzianka.** Včeraj 7. tm. so pripeljali iz Pančeve kresto s truplom bivšega predsednika ruske dume in prijatelja Jugoslovanov Rodzianka. Pogrebnih svečanosti se je udeležil ministrski predsednik Pašić z ministri, predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović in narodni poslanci, kakor tudi številni zastopniki vojaških in civilnih oblast.

— **Tragična smrt mladega inženerja v Sarajevu.** Mlad sarajevski inženjer Dušan Šljivjić je bil pred par dnevi zaposlen pri pregledovanju nekkih gozdov v Vrešu. Ko je svoj posel dokončal, se je hotel na konju vrniti v Sarajevo. Ko je stopal na sedlo, mu je držal stremena nek logar. Po naključju je pri tem zadel ob nabito logarjevo puško, ki se je vsled tega sprožila. Težko ranjen se je zgrudil na tla. Prenesli so ga takoj v sarajevsko bolnico, kjer je kljub takojšnji operaciji kmalu umrl. Zapušča si volaso mater, katero je zelo ljubil in ki je sedaj ostala popolnoma osamelja. V Sarajevu kjer je bil Šljivjić zelo priljubljen, je izzvala njegova tragična smrt obilo sočutja.

— **Protiverska blaznost v Rusiji.** Dan sedemletnice pade zadnjega ruskega carja je bil proslavljen v Rybinsku na Volgi na jako čuden način. Delavci in delavke tamošnje tovarne so na slavnosten način sezgali svetnike in boga. Medtem ko je gorela grmada, so pobožno prepevali marseljezo.

— **Izpoved Hilde Hanikove.** Lepa Hilda Hanikova, ki je bila v Brnu obsojena na smrt in katere zgodba je našim čitateljem še v spominu, je začela pisati v ječi svojo izpoved in je te dni izročila ves material svojemu zagovorniku. Hanikova podrobno dokazuje, da je vse njene nesreče kriva njena lastna mati, ki jo je sama zapeljevala na kriva pota, ker je od tega imela koristi. Našteta imenoma vse svoje častilce in navaja nove momente, ki kažejo, da je umor Hildinega moža kapetana Hanika zasnovala njena mati. Pravni krogi so prepričani, da so ti podatki tako tehtni, da se bo senzacionalni proces obnovil.

— **Najbogatejši Nemeč.** »Daily Express« poroča, da novi nemški kralj denarja ni morda kak sin Hugo Stinnesa, ampak nek 29-letni mladenič Jakob Michael. Ta finančni kralj je publiki neznan, vendar ga industrijski in denarni krogi zelo upoštevajo. Njegovo premoženje cenijo na 15 milijonov funtov šterlingov in vsak dan raste. Jakob Michael — ki je bil nekoč lastnik kemične tovarne v Berlinu — je imel sprva skromno premoženje. Pred dvema letoma pa se je vrgel na trgovino s kovinami, kupoval je delnice ter jih prodajal polovico za funte, polovico za dolarje. Zatem je igral na borzi ter v kratkem času prodal vse akcije. Ta finančni ženi je neozhjen. Razven poslov ga ničesar družega ne zanima na svetu.

— **Mumifikacija mrličev.** Francis S. Benevati iz Syracuse v severni Ameriki je izumil neko tekočino, s pomočjo katere se mrtva telesa morejo pripraviti kakor nekoč egiptovske mumije ter ostanejo trajno nepoškodovane. To tekočino je nazval »balzam San Roccas«. Mumifi-

kacija se vrši s pomočjo električnega toka.

— **Boj proti alkoholu na Letskem.** V mali letski državi, čije glavno mesto je Riga, se razvija oster boj proti alkoholizmu. Te dni se je vršilo v Rigi veliko protialkoholno zborovanje z manifestacijo. Obhoda po mestu se je udeležilo 20 letskih abstinenčnih organizacij z zastavami in lepaki, ki so imeli razne abstinenčne devize. Povorka je bila poldrugi kilometer dolga in je posetila predsednika republike, ki je izjavil svoje veselje, da gibanje zoper alkoholizem tako lepo napreduje. Leti so mali narod, pa vedo, da je alkohol najboljši zavaznik njihovih nasprotnikov. Leti so podobni Slovencem, le da Slovenci ne vedo o alkoholu tega, kar Leti.

— **Občina Sare Bernhardtove.** V bližini Pariza bo v spomin veliki tragedikni osnovana občina z imenom »Sara Bernhardt«. Tukaj bodo postavljene hiše za rodbine duševnih delavcev.

— **Pisateljica, ki si dela reklamo z umorom.** V Portlandu, država Oregon, je te dni pisateljica Nora Hollisova ustrelila na svojo služkinjo in jo težko ranila. Hollisova je izdala več romanov, a ljudje njenih knjig niso radi kupovali, ker je bila doslej nezmana. Pri sodišču je izjavila, da je ustrelila služkinjo samo zaradi tega, ker je hotela, da bi listi o nji mnogo pisali, zato pa bi ljudje rajši kupovali njene knjige.

— **Praznovanje v Italiji.** Zadnja neurja in zemeljske plazove v Amalfiji pripisuje tamošnje praznovorno prebivalstvom hudim očem španskega kralja Alfonza. Ko je španski kralj ob priliki svojega obiška na italijanskem kraljevem dvoru posetil Neapel, je nastala v luki strašna nevihta, ki je poškodovala več španskih ladij. Med prebivalstvom je nastala govornica, da je kralj Alfonso s svojimi očmi povzročil katastrofo.

— **Rudarska stavka v Gornji Šleziji.** Rudarji v Gor. Šleziji so bili že dalje časa v mezdnem gibanju. Ker so vsa dosedanja pogajanja končala z neuspehom, so v sredo proglasili generalno stavko. Sodi se, da stavka skupno krog 50 tisoč rudarjev.

JDS.

Bogonci (Prekmurje). Tukaj se je vršil dne 4. maja po službi božji sestanek jugoslov. demokratske stranke, ki se je pa izpremenil v javni shod. Okrožni tajnik g. Topolovec iz Murske Sobotne je seznanil navzoče z glavnimi točkami strankinega programa, politično situacijo in situacijo stranke. Navzočih je bilo okrog 200 ljudi, ki so se obnašali vzorno mirno. S tem, da se je ljudi seznanilo z našo stranko, se je takorekoč postavil kmet za krajevno organizacijo, ki se bode v Bodoncih v doglednem času ustanovila.

Dopisi.

Iz Slovenske Bistrice. V soboto dne 4. tm. je priredila tukajšnja Citalnica družaben večer, pri katerem sta sodelovala društveni orkester in društveni pevski odsek, pod vodstvom g. učitelja Šegala. Zelimo še več takih prijetnih večerov. Kakor čujemo, pripravlja Citalnica zopet novo gledališko predstavo, v nedeljo, dne 11. tm. pa skupen društven izlet v Oplotnico. — Sejem dne 5. tm. je bil vsled hudega deževja od strani živinskih prodajalcev bolj slabo obiskan. Prigralo se je le 60 glav živine. Kupcev je bilo razmeroma mnogo. — Sedenjo Koflerjevo hišo pri klosterski cerkvi so baje kupile šolske sestre, ki nameravajo ustanoviti v njej dekliško šolo. — Dne 7. tm. obhajata tukajšnji čestopostovani posestnik in lesni trgovec Karol Kukovič in njegova soproga tridesetletnico svoje poroke. Častitamo!

Ptujske vesti.

Pevski zbor »Državnega ženskega učiteljskega« v Mariboru, ki je priredil zadnjo soboto sijajen koncert v Mariboru, ponovi koncert prihodnjo soboto ob 7. uri zvečer v Društvenem domu v Ptuj. Pokažimo domačim umetnicam, da vemo ceniti njih trud in delo, in posetimo njihovo prireditev polnoštevilno!

Celjske vesti.

Poreka. V Celju so se poročili dne 4. tm. g. dr. med. Franjo Benedičič z gđ. Miro Kladnikovo in g. Leo Višnar z gđ. Marico Gross.

Celjsko mestno gledališče. V soboto, dne 10. tm. ob 16. uri se vprizori mladinska igra »Snežulčica« izven abcnementa.

IV. mladinski koncert Glasbene Matice v Celju. Ga. Pavla Lovsetova, priznana koncertna in operna pevka, koncertira v nedeljo, dne 11. tm. ob 11. uri dop. pri IV. mladinskem koncertu Glasbene Matice v veliki dvorani Nar. doma. Pristop ima poleg gojencev Glasb. Matice in dijakov drugih šol tudi širše občinstvo.

Iz seje celjskega občinskega sveta 5. maja t. l. Vojaška oblast uporablja javni prostor na Glaziji brez privoljenja mestne občine kot vežbališče. Ker so bili opetovani opomini brezuspešni, se sklone vložiti proti voj. oblasti tožbo na ugotovitev posestne pravice in pustitve uporabe. Isto velja tudi glede izpraznitve konjušnic in bolniških barak pri Sp. Sarnovžu. Za mesno elektrarno se predloži obširen pravilnik glede oddaje elektr. toka. Vsled razširjenja elektr. omrežja bo uporabljala električna napetost približno 200 voltov za pogon in 115 voltov za razsvetljavo. Za nadaljne nujno potrebne moderne preuredbe pri električni napeljavni votira obč. svet posojilo 260 tisoč D. Predložijo se in odobrijo soglasno računski zaključki za leto 1919 do 1922. Iz teh se lahko posname, da je bilo kljub težkim poveljnim razmeram mestno gospodarstvo še precej ugodno. Ribarskemu društvu v Celju se odda v najem obč. ribolov, ki obsega Savinjo in pritoke od Polzele do Tremertj, za nadaljno dobo 10 let. Zakupnina znaša 4000 D. Najemnina pri vojaških objektih se znatno zviša, tako da znaša donos 5% od vrednosti in pa izdatke za razna popravila. Oddelku za socijalno politiko se predlaga na podlagi poziva, da se otvorita pri Rudarski šoli in v bližini vojaške bolnice na Ljubljanski cesti v lesenih uticah dve novi tobačni trafiki, ki ju dobita vojna invalida. Obč. odbor je načelno za to, da se izmenjata prostora pri avgment. skladišču, ki je obč. last, s prostorom vojaške bolnice na Ljubljanski cesti. Vojaška oblast namerava zgraditi pri avgment. skladišču poslopje za pukovsko poveljstvo. Cene parcel na Jožefovem hribu se bodo določile za posamezne stranke nasproti. — Občina Celje zaprosi ravateljstvo pošte in brzojava, da uvede v Celju zopet celonočno telefonsko službo. Obč. odbor protestira nadalje proti neugodnemu novemu voznemu redu, ki stopi v veljavo s 1. jun. vsled katerega mnogo dijakov celjskih šol ne bi moglo več posezati svojih zavodov. — Obč. seja je trajala od pol 20. do četrt na 24.

Primorske vesti.

Črncem otvarjajo šole. Slovencem pa jih zapirajo. Prošlega tedna je bila v italijanskem službenem listu objavljena naredba, ki odobrava ustanovitve šole v Tripolitani in Cirenaiki. Tržšške »Novice« k temu pripominjajo: »Prišli smo že tako daleč, da lahko zavijamo napol dvim plemenom v afriških pokrajinah. Otroci črncev se lahko učijo prve besede v materinem jeziku, a otrokom slovenskih in hrvaških mater je ta pravica s kraljevim ukazom odvzeta.«

Zakaj ni bil izvoljen dr. Ulrik Stanger? Pri poslednjih volitvah v Italiji je vladal spor glede nekega člana v volilnem zakonu, ki govori o številu poslaniških mest med strankami, ki so v manjšini. Nekateri so trdili, da se morajo ta mesta razdeliti med stranke, ki so pri volitvah dosegle količnik, dočim so drugi zagovarjali stališče, da imajo do teh mest pravico tudi stranke, ki so v manjšini. Če bi prevladovalo prvo stališče, bi Jugoslovani v Italiji dobili še enega poslanca in to dr. Stangerja. Medtem pa je centralna volilna komisija v Rimu zavzela drugo stališče in tako so Jugoslovani dobili samo 2 poslanca dra. Wilfana in dra. Besednjaka.

Danes vsi v Narodni dom na akademijo šokol. naraščaja!

čana 1924. V tem času se je seznanil z Brodnikovo 18-letno hčerko Heleno. Začel je z njo ljubimkati, kar pa njenemu očetu ni bilo prav. Vsled tega je Plešnik odšel od hiše. Ponoči 18. marca pa je prišel tiho k hiši ter odvedel s seboj Heleno brez vednosti njenih starišev na svoje stanovanje, kjer sta skupaj v eni postelji prenočila. Plešnik trdi, da je Heleno Brodnik odpeljal s seboj le radi tega, da ji preskrbi drugje službo. Obsojen je bil radi hudodelstva javnega nasilstva na 3 meseca težke ječe.

Napad delničarskega redarja.

Občinski urad v Lendavi je dne 12. febr. zaukazal na podlagi okrožnice okr. glavarstva v Murski Soboti občinskemu redarju Josipu Bračkovcu, da nadzoruje gostilne v to svrhu, da prepreči otrokom pod 16 let starosti obisk gostiln. Ko je prišel na večer občinski redar tudi v gostilno Horvata, se ga je naprosilo, da izžene navzoče otroke. Na njegov poziv so otroci tudi odšli. Med temi se je nahajal tudi 17-letni Jožef Šömen, ki je pomagal 41-letnega občinskega pastirja Jurija Čordaša. To pa slednjemu ni bilo po volji, vsled česar je stekel suktno, vrzel klobuk skozi okno, stopil pred redarja in ga pehnil z nožem v desno roko ter ga s tem lahko telesno poškodoval. Na ta napad je odgovoril redar s tem, da je potegnil sabljo in udaril napadalca po glavi ter mu prizadel težko telesno poškodbo. Čordaš, ki taji, da bi on napadel redarja, je bil pred okrož. sodiščem obsojen radi pregreška po § 93 srb. k. z. na 3 tedne strogega zapora.

Ponočna bitka v Slov. Goricah.

Dne 30. januarja je pretakal posestnik Matija Družovec s svojo sestro Terezijo in hlapcem Ignacem Zaverškim vino v Cerkevniku, okraj Sv. Lenart v Slov. gor. Ko so se ponoči vračali domov, je hlapec, ki je bil nekoliko vinjen, vriskal. To je alarmiralo 46-letnega posestnika Martina Rojko v Brengovi in njegovega sina Franca ter hčerko Antonjo Rojko, ki so mislili, da prihaja Mačun, katerega so mislili preteptati. Prišedšega do Rojkove hiše je Franc Rojko napadel z nožem hlapca Ignaca Zaverškega in ga lahko telesno poškodoval, njegovega gospodarja, ki mu je prihitel na pomoč, pa je udaril z drogom po desni roki in ga istotako lahko telesno po-

škodoval. Ko se je Družoviču posrečilo iztrgati napadalca drog, je priskočil Martin Rojko in zabodel Družoviča z nožem v desna prsa. Antonija Rojko pa je metala na očetov poziv polena proti njemu in ga z enim zadela v desno uho. Martin Rojko, ki je Družoviča težko telesno poškodoval, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen na 2 meseca težke ječe, njegov sin Franc in hčer Antonija pa se bodoeta pred okrajnim sodiščem pri Sv. Lenartu v Slov. gor. radi prestopka lahke telesne poškodbe zagovarjala.

Poslano.*

POSLANO.

Resnici na ljubo in ker se čutimo prizadete, podamo na notice v »Orjuni« št. 19. pod zaglavjem: »Nemški eksponent in mestni uslužbenec nekaj podatkov. Ni res, da bi bila adapejska dela poverjena samo Nemcem, res pa je, da so se izročila po večini Slovincem-strokovnjakom, odnosno najnižjim ponudnikom. O izbiri ni imel odločevati samo arh. g. Schell, ampak je odločevalo ravnateljstvo pečetja sporazumno z njim. Da si zamore občinstvo ustvariti objektivno sodbo, navedemo tu vse obrtnike, ki so bili udeleženi. Slikarska dela: Koffow, Horvat, Železny; mizarska dela: Šerčer in drug, Dogša; električno napeljava: mestno električno podjetje; kleparska dela Ussar (najnižji ponudnik Karba-Riha); zidarska dela: Kiffmann (radi zelo ugodnih plačilnih pogojev); cementarska dela: tvrdka Kogatsch (edina te stroke v Mariboru), kiparska dela: kipar Sojč, evetlice: vrt Džamonja in drugovi, zrcala »Kristale« d. d.

Trditve, da je umetniška slikarska dela opravljal neki Nemeec Stern, je neresnična — res pa je, da je ista izvršil po naročilu dr. Stalé-ja, drž. konzervatorja za Slovenijo v Ljubljani, akademični slikar in specialist kot restavrator starih slik, Slovincem Sternem, profesor tehn. visoke šole v Ljubljani.

Iz gornjega se razvidi, da je bilo zaposleno po veliki večini slovensko obrtništvo, ostali pa so bili ali neobhodno potrebni, strokovnjaki ali pa najnižji ponudniki in jih je podjetje radi tega vpoštevalo.

Ravnateljstvo Grajskega kina.

*) Za vsebino uredništvo ne prevzame odgovornosti.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odbadnik.

(Dalje.) (101)

Tu so pripravljali velike slavnosti na čast Jovijanovemu vstopu na prestol in povratku rimske vojske. S cesarjem Saporjem sklenjeni mir je bil državna sramota: v njegove roke je prešlo pet bogatih rimskih provinca onstran Tigriša, med njimi Korducna in Regimema, petnajst obmejnih trdnjav, mesti Singara, Castra Maurorum in nedostopna stara trdnjava Nizib, ki je kljubovala že trem obleganjem.

Galilejeji se niso veliko zmenili za rimski poraz.

Ko je v Antiohijo dospelo poročilo o smrti Julijana Odbadnika, mu prestrašeni mestjani izprva niti verjeli niso, boječ se, da je satauska zvijača, nova mreža, s katero love pravičnike; ko pa so začeli verjeti, so norfeli od veselja.

Zjutraj navsezgodaj je Anatolij začel, kako za zaprtimi platnenimi obokutami polmračne spalnice polje slavnosten trušč; slišal je vzklikanje ljudstva. Sklenil je ves dan prosedeti doma. Zoprno mu je bilo ukanje poulične množice. Izkušal je spati dalje, a ni šlo. Prihajala mu je čudna zvedavost. Nagloma se je oblekel in odšel, ne da bi bil kaj povedal prijatelju Ammijanu.

Bil je svež, a ne ravno hladan, solnčen jesenski dan. Veliki, okrogli oblaki na temnovišnjem obnebu so se zlivali z belim marmorjem neskončnih antiohijskih stebrišč in portikov. Na vogalih, trgih in forumih so šumljale fontane. V solnčni, prašni daljavi cest je bilo videti, kako se križajo široke struje grajskih vodovodov. Golobi so golče kljuvali posuti ječmen. Dišale so rože, skozi odprta

cerkvena vrata je prihajal zadah kadila in vonj vlažnega prahu je ležal v zraku. Zagorele deklice so smeje škropile iz prozornih kangle košare blelih oktrobrskih rož, potlej pa so med veselim prepevanjem psalmov ovijale z vencii stebrovje krščanskih bazilik.

Kričeca in šumeča množica je polnila ulice; v počasni vrsti so se dvigali po krasnem antiohijskem tlaku — ponosu mestnega sveta dekurijev — vozovi in nosiljke.

Slišal si navdušene vzklike: — Živel Jovijan Avgust, blaženi, veliki!

Nekateri so pristavljali: »zagovalec«, a beseda jim je zvenela nesigurno, zakaj lahko bi bilo, da bi jo kdo razumel v porogljivem smislu.

Oni isti paglavec, ki je nekoč slikal z ogljem na zidu Julijanovo karikaturu, je ploskal z rokami, žvižgal, plesal, se valjal v prahu liki vrabec in vzklikal gromovito:

— Poginil je, poginil, divji merjasec, opustoševalec božjega vinograda!

Te besede je ponavljal za odraslimi. Grbava starka, vsa v cunjah, ki je stanovala v vlažni luknji neke v umazanem predmestju, je kakor močerad prilezla na sonce, veseleč se slavnosti. Krilila je s palico in vpila s trepetajočim glasom:

— Mrtev je Julijan, mrtev je ubijač!

Pražnje veselje se je odražalo celo v široko odprtih, začudenih očeh dojenčka, ki ga je nosila na rokah zarjavela, izhujšana dninarica v tovarni škrlata. Mati mu je dala medeno pecivo; videč pestre obleke na soncu, je krillil zanosno z rokami in se včasih premeteno nasmehnil, kakor da vse dobro razume, a noče ničesar povedati; med smehljanjem je debeluhasti, grdi, z medom pomazani obrazek obračal proč od matere. Mati

Mala oznanila.

Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šerčer in drug, Maribor, Veltrinska ulica šte. 2. 106

IVAN LEGAT, I. špeciialna popraviljalnica za pisalne, računske, kopirne stroje ter druge pisarniške stroje. Najboljši barvni traki ter oplen papir itd. Čuvajte Vaše pisalne stroje ter obrnite se samo na izkušnega strokovnjaka **IVAN LEGAT**, tačas Vrazova ulica 4, od 15. maja Veltrinska ulica 30, kavarna Žigart, telefon 434, ustanovljeno 1919. 982 7-2

Gospa išče mesto gospodinje pri samostojnem go-podu. Potokar, Štitarjeva ulica 6. 985

Inteligantno mlado pomožno delavko za čisto in mirno delo išče za takoj »Volta« d. d., Maribor. 972

V kovaški stroki popolnoma izurjen kovač išče nameščenje. Naslov pove upravnistvo. »Tabora«. 979 2-2

Vzamem kovaško delavnico v Mariboru ali bližnji okolici v najem. Naslov pove uprava »Tabora«. 978 2-2

Posojilo tri do petstotisoč dinarjev posodim na prvo mesto pod ugodnimi obresti. Poudbe pod »Posojilo« na upravo »Tabora«. 989 2-1

Prodam metorno kolo NSU, 3 HP; dobro ohranjeno po nizki ceni. Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta šte. 55. 921 7-5

la modre galice znamke Johannistal, nemške kakovosti, 98-99% garantirana, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg po Dim. 9.40 za kg, franko Ljubljana, dobava takoj, dobiš vedno le pri tvrdki Stanko Florančič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. 936 3-2

Dobro ohranjeno moško kolo po ceni na prodaj. Trstenjakova ulica 2, Kolar. 980 2-2

Opremljena soba z elektrino lučjo in prostim vvhodom se odda gospodu. Gosposka ulica 32/L. 984

Nova spalnica iz jesenovega leta se ugodno proda. Pojasnila Sodna ulica 16, II. nadstr., desno. 983

Hišo z gostilno in s 4 orali zemljišča za 110.000 Din; vlnogradno posestvo 11 or. za 115.000 Din prodaja K. Troha, Maribor, Slovenska ulica št. 2. 987

Veliki gostilniški štedilnik dobro ohranjen skupno z zraven pripadajočimi glinastimi tablicami se po ugodni ceni odda. Poudbe na Železarno, Ruše. 991 3-1

Kolje cepano, žagano, okroglo in 2 metersko prodaja po najnižjih cenah tvrdka Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 988 5-1

Zelenjadne sadike kakor zgodnji karfiol, zelje, ohrovt, kolerabe, paradizniki i. t. d. se dobijo vsak čas pri vrtnarstvu IV. JEMEC, Razlagova ulica št. 11. 867 10-5

Čevljarska delavnica, 2 stroja in kompletni inventar ali tudi brez je takoj na prodaj. Naslov pove uprava lista. — 975 3-2

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale prikliline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Poudbe pod »Zamena« na upravo »Tabora«.

Trgovska hiša v Mariboru na zelo ugodnem prostoru na prodaj. Pojasnila pri upravitelju A. Skasa, Maribor, Krekova ulica 16 in pri lastniku Robert Stöhr, St. Pölten, Schießstättpromenade 3, Österreich. 870 10-4

Podpirajte sokolski tisk!

Nainovejše samoveznice, srajce, nogavice in rokavice, kupite po najnižjih cenah pri 869 tvrdki: 3-2
J. TOMAZIN
Maribor, Grajski trg št. 4.

GATERISTA
za parno žago, zmognega ureditev zag in ki se eventuelno razume tudi na parcelni išče
Dragutin Peška, Soblinec
986 pošta Sesvete pri Zagrebu. 3-1

Pristopajte k Sokolski Matici!

si je ponosno domišljala, da se njen bistroumni sinček z drugimi pravičniki vred raduje nad Odbadnikovo smrtjo. Anatolovo srce je napolnila globoka žalost. Toda šel je dalje in dalje, sledeč venomer svojo čudno radoznalost. V ulici Singon je dospel pred katedralo. V predvorju, ki ga je bogato obsevala solnčna svetloba, je bila še večja gneča. Prepoznal je znan obraz kvesturnega uradnika Marka Avzonija, zapuščajočega pravkar baziliko v spremstvu dveh sužnjev, ki sta mu delala pot v množici. — Kaj pa to pomeni? — se je začudil Anatolij. — Kako je ta sovražnik Galilejev zašel v cerkev? Na vijoličastem Avzonijevem plašču in celo na robih rdečih usnjenih čevljev je bilo videti z zlatom uvezene križe. Junij Mavrik, tudi Anatolov znanec, je stopil k Avzoniju: — Kako se imaš, visokospoštovani? — je vprašal Mavrik, motreč hlinjeno, s porogljivim začudenjem uradnikovo novo krščansko obleko. Junij je bil docela samostojen in dokaj bogat, tako, da mu prestop h krščanski veri ni obetal osebnih koristi. Naglo izpreobrnjenje prijateljev uradnikov ga ni nič preveč čudilo, zdelo pa se mu je prijetno, zbadati izpreobrnjenje z magajivimi vprašanji in igrati vlogo v svojih najsvetejših prepričanjih užaljenega moža, ki skriva ogorčenje pod krinko zbadljivosti. Mnoožica je prihajala iz cerkve. Privedr je postajal prazen. Prijatelja sta lahko nemoteno govorila: — Zakaj pa nisi ostal do konca službe? — je vprašal Mavrik. — Sreč mi nagaja. Soparno je bilo. Kaj češ, nisem vajen... Zamišljeno je pristavil:

— Novi pridigar ima nekam čuden slog: hiperbole ne uplivajo dobro name — kakor da bi kdo z železom tolkel po steklu... Čuden slog... — Zares, ginljiva reč — je odvrnil Mavrik zlorado. — V vsem si se izpremenil, vsemu si se odpovedal, toda dober slog... — Ne, ne, nemara še nisem dobil pravega ukusa — ga je urno prekinil Avzonij. — Ne zamišljaj si tega napak, zakaj jaz sem iskreno... Iz globoke nosiljke je počasi izstopil, mrmljaje in sopeč, debeluhasti kvestor Gargiltjan. — Zdi se mi, da prihajam prepozno... Nič zato, pa se pomolim v veži. Saj je Bog duh, ki prebiva... — Čudež! — se je smejal Mavrik. — Sveto pismo na Gargiltjanovem jeziku! — Kristus naj se te usmili, sinko moj, — se je pokojno obrnil k njemu Gargiltjan, — čemu se rogaš, čemu zbadaš?... — Ne morem se dovolj načuditi. Toliko izpremembe, toliko izpreobrnjenec! Vedno sem bil mnenja, da je tvoje prepričanje... — Kakšna neumnost, prijatelj! Imam zgolj to prepričanje, da galilejski kuharji nimalo ne zaostajajo za helenski mi. In postne jedi — to so vendar slaščice! Pridi večerjat k meni, filozof! Prste si obližeš! — Prijatelji, mar ni vseeno, če ponjžeš dobro kosilo na čast bogu Merkurju ali na čast sv. Merkurju. Predsodki! Vprašam vas, kako bi me mogla motiti takale dražestna malenkost? Pokazal je enostavni jantarni križec, ki se mu je nihal na mogočnem trebuhu med parfemiranimi nabori dragocenega ametistovega škrlata. (Dalje sledi.)